

Asia: VN/12919/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnokseen hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi eräiden suurten ilmastoneutraaliin talouteen tähtäävien investointien verohyvityksestä

Valio kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta. Ilmastoneutraaliin talouteen siirtymiseen liittyvät uudet toimintatavat ja innovaatiot ovat riskialttiita eikä markkinaehtoisesti voida kaikkia hankkeita edistää. On hyvä, että Suomi omalta osaltaan auttaa suomalaisyrityksiä vihreän siirtymän investointien rahoituksessa sekä kilpailussa, joka tällä hetkellä houkuttaa investointirahaa Suomen ja EU:n ulkopuolella.

Pidämme hyvänä, että hallitus käyttää veropolitiikkaa investointien edistämiseen. Rahoituksen saatavuuden lisäksi investointeja hidastaa myös toimintaympäristön ja sääntelyn ennakoimattomuus, viranomaistulkintojen erilaisuus eri puolilla Suomea sekä hidas lupaprosessi. Lupaprosessin hitaus uhkaa jopa saatua rahoitustukea sillä riskinä on, että investointiavustuksia joudutaan palauttamaan koska rakentamaan ei päästä, kun lupaprosessi laahaa. Kaikki keinot investointien lisäämiseksi on nyt otettava käyttöön.

Ehdotus hyödyttää vain osaa toimialoista

Ehdotuksen mukaista verohyvitystä voisi Suomessa käyttää vain harvan toimialan yritykset. Koska ehdotus painottuu vain erittäin suuriin investointeihin, sillä käytännössä rajataan pois suuri määrä tärkeitä investointeja esim. suurin osa ruoka-alan investoinneista uhkaa jäädä verohyvityksen

hyödyntämisen ulkopuolelle. Investointihyvityksen käyttökelpoisuus niin tuotantoprosessien vähähiilistämiseen kuin energiatehokkuustoimenpiteisiin liittyen on vähäinen johtuen ehdotuksen korkeasta investointikustannusten alarajasta ja ehdosta, että ettei tuki ei saa johtaa tuotantokapasiteetin kasvattamiseen. Investoinneilla haetaan usein samalla myös tuotantokapasiteetin kasvun mahdollisuutta.

Suomessa on pulaa kaikista tuotannollisista investoinneista eikä vain runsaasti sähköä käyttävistä vihreän siirtymän investoinneista. Olisi hyvä harkita kone- ja laiteinvestoinnin edistämiseen tuki-intensiteetiltään alhaisempaa, mutta kaikkiin yrityksiin kohdistuvaa määräaikaista investointien verokannustinta.

Investointihyvityksen kustannusten alaraja liian korkea

Vaikka verohyvitystä on mahdollista hyödyntää konsernitasoisesti, katsomme että investointikustannusten alaraja 50 miljoonaa euroa on liian korkea. Alarajaa tulee alentaa merkittävästi, jotta sen käyttökelpoisuus yritysten näkökulmasta kasvaisi. Toinen vaihtoehto olisi muuttaa esitystä siten, että investointikustannukseen laskettaisiin yksittäisen investointikohteen lisäksi myös tuen myöntämisedellytykset täyttävä investointiohjelma. Tämä mahdollistaisi tuen laajemman hyödyntämisen.

Biokaasun tuotantoon ja varastointiin myös verohyvitys

Valio pitää erityisen tärkeänä, että uusiutuvan energiaan tuotantoon tai varastointiin liittyvät biokaasuinvestoinnit sisältyvät investointihyvityksen piiriin. Lantabiokaasulla on merkittävät mahdollisuudet kotimaisen uusiutuvat energian tuotannossa jo valmiilla teknologialla, joka voidaan nopeasti ottaa käyttöön.

Olisi tärkeä huolehtia myös siitä, että verohyvitystä on mahdollisuus saada ns. laitoskokonaisuuksiin ei ainoastaan yhteen saman sijainnin laitokseen. Lantabiokaasun tuotanto perustuu ns. hybridimalliin, jossa keskuslaitoksen lisäksi tarvitaan useita satelliittilaitoksia. Nämä kaikki tulisi laskea yhteen laitoskokonaisuuteen, joka tulee olla myös verohyvityskelpoinen.

Hallitusohjelmassa on mainittu, että Suomessa edistetään biokaasun tuotantoa. Tämän vuoksi tulee uusiutuvan energiaan tuotantoon sekä uusiutuvan energian tuotantoon ja varastointiin liittyvät biokaasuinvestoinnit sisällyttää investointiavustuksen piiriin.

Investointihyvityksen käyttöönottoaikataulu on hyvin tiukka

Esityksen mukaan Investointihyvitys on myönnettävä viimeistään 31.12 2025 ja investoinnin kohteena olevan laitoksen tai laitteiston on oltava valmis ja toiminnassa 36 kuukauden kuluessa investointihyvityksen myöntämispäivästä. Tämä vähentää mahdollisuuksia investointihyvityksen

hyödyntämiseen. Isojen investointien toteuttaminen vie usean vuoden aikaa. Hyvä myös muistaa, että Suomen hidas lupaprosessi hidastaa investointien toteutusta.

Investointihyvitys tulisi voida hyödyntää jo aiemmin

Lakiluonnoksen mukaan investointihyvitys vähennetään yhtiön vaatimuksen perusteella yhtiön tuloverosta yhtiön kalenterivuoden 2028 aikana alkavana verovuotena sekä sitä seuraavana 19 verovuotena.

Suomi kaipaa nyt kasvua ja uusia investointia, jotka tuovat niin uusia puhtaan siirtymän investointeja mutta myös työtä esim. rakentamiseen. Kasvun edistämiseksi ehdotamme, että esitystä muutettaisiin niin että investointihyvitystä pystyttäisiin hyödyntämään jo ennen vuotta 2028. Uskomme, että tämä jouduttaisi joidenkin investointien toteutumista.

Lisätietoja

Anna-Kaisa Auvinen

Yhteiskuntasuhdejohtaja

Auvinen Anna-Kaisa
Valio Oy